

“M’interessava més el joc de miralls que ser molt explícit sobre els personatges”

Josep M. Fonalleras (Girona, 1959), narrador i articulista d’obra extensa, publica en Amsterdam Llibres la novel·la *Climent*.

—El primer text, “No hi ha res sobre la tela”, està escrit en primera persona i el lector deduirà, més endavant, que l’ha escrit en Climent, l’escriptor. El segon, també en primera persona, és narrat per la persona a la qual els amics d’en Climent encarreguen que faci un llibre a partir dels papers deixats per en Climent en morir.

I els restants alternen les veus d’en Climent i del narrador, oi?

—Sí. No queda clar, però penso que no calia.

—Podríeu descriure l’estructura del llibre?

—Hi ha com dues línies que semblen paral·leles i que van confluint, que són els dos narradors, en Climent i aquest narrador sense nom. En Climent t’explica l’estada a Roma i el narrador, que recupera els papers desats per Climent a la calaixera, explica la seva vida quotidiana. Però aquestes dues línies, aquestes dues veus, en el fons fins i tot es poden ajuntar. No vaig voler que fossin molt diferenciades. Fins i tot m’interessava que en alguns moments determinats hi hagués una veu difusa que tant podia ser del narrador com d’en Climent. I després hi ha uns altres textos, els que se suposa que ha escrit en Climent, i una altra veu que veig molt diferenciada que és el del narrador quan s’adreça per carta a la Sara, que el lector tampoc sap del cert si li envia o si la Sara els rep, una mena d’excursió narrativa, una mena de punt de fuga amb la qual el narrador s’adreça a una Sara que podria ser una creació del narrador mateix, una mena d’amor desmesurat que té per una altra persona.

—El canvi tipogràfic correspon a...

—Els fragments que en Climent escriu de la seva novel·la, els tres mesos que és a Roma.

—No voleu que del narrador se’n sàpiguen moltes coses, de la seva vida.

—Se’n sap el que va explicant, que viu sol, que viu d’encàrrecs. S’acaba sabent-ne coses. En la novel·la la seva funció és la de ser curador de l’obra d’en Climent.

Josep M. Fonalleras publica la novel·la *Climent*, en Amsterdam Llibres, segell del grup Ara Llibres.

—Els amics tenen el nom de persones conegudes, a Girona. Per què?

—A diferència d’altres llibres meus, utilitzo llocs i personatges que tinc identificats. És cert, tenen uns noms que es poden relacionar amb persones concretes, però hi intervenen com si fossin una escenografia, no responen a un intent de definir aquests personatges reals. Només hi són perquè són amics d’en Climent, no per la seva identitat particular.

—En Climent i el narrador no sorgeixen pas de personatges reals, oi?

—No. Són deutors d’aspectes de la literatura que m’afecten. En aquest sentit es pot dir que tant l’un com l’altre s’assemblen a mi. No personalment, no biogràficament, perquè parlen de maneres diferents o enfrontades d’entendre la literatura.

—Climent diu que en literatura tot ha de ser necessari i imprescindible, que no hi ha d’haver fugues de sentit.

—Per això, per aquesta necessitat literària s’aboca a un cert cul-de-sac i es queda empantanegat, sense saber com tirar endavant.

—En la vostra novel·la, no tot sembla necessari i imprescindible, sobretot pel que fa al detallisme amb el qual es descriuen escenaris com la fleca cafeteria del principi, o alguns menjars.

—Bé, això de necessari i imprescindible ho diu un personatge. La novel·la no l’escriu aquest personatge, l’escriu jo.

—Teníeu al cap molt ben definit el personatge d’en Climent, encara que no el volguéssiu descriure a fons?

—La novel·la és una història d’acumulació de bastants anys d’anar-hi trobant possibilitats, de la qual surt una superfície que és la que el lector percep. D’en Climent i del narrador se’n percep una determinada superfície. Al darrere hi ha una sèrie d’informació que no surt. És una novel·la en aquest sentit impressionista, de detalls, d’històries que s’entrellacen, de conceptes que es van redefinint a mesura que els diu un o l’altre i funciona més com un joc de miralls que no pas amb la voluntat de ser molt explícit sobre els personatges.

Lluís Bonada